

Sualtı Yaşamıyla

ERDEK

Yazı ve fotoğraflar: Tahsin Ceylan

Denizin çağrışı ile bu kez Erdek'teyiz. Erdek'ten uzak diyarlara uzanan yollarda bu kez hasret vardı. Kıyılardan seslendiğinizde ulaştığından emin olursunuz deli hasretin

dalgalarla uzak diyarlara gittiğinden... İskeleyle çarpan deniz dalgaları olursunuz birden. Ve yaşama dokunursunuz olabildiğince yürekli, yetmez... Onu soluyabilmek için içine dalarsınız mavinin, sancılanmış bir

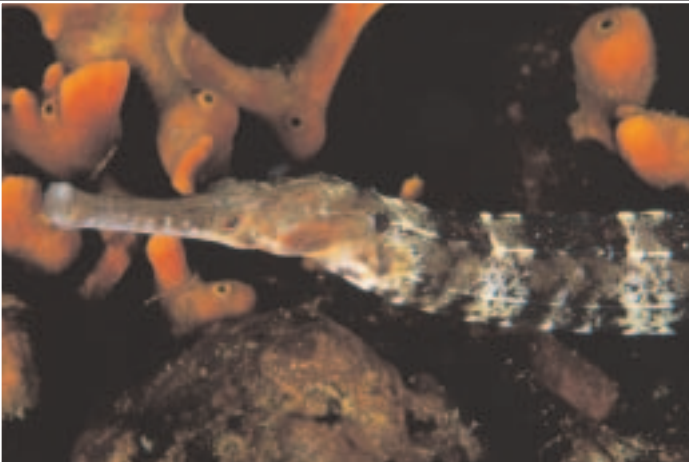
bıçak gibi kanınızı dişler, geçmişe uzanan yollardaki tüm görüntüler. Sizi sarmalayan yürektenlik artık film karelerine taşımak ister yaşamın görünmeyen gerçek yüzünü. Deklanşöre uzandığımızda ise zamana dokunduğunuzu hisedersiniz olabildiğince anlatımlı ve cesur. Zamanın

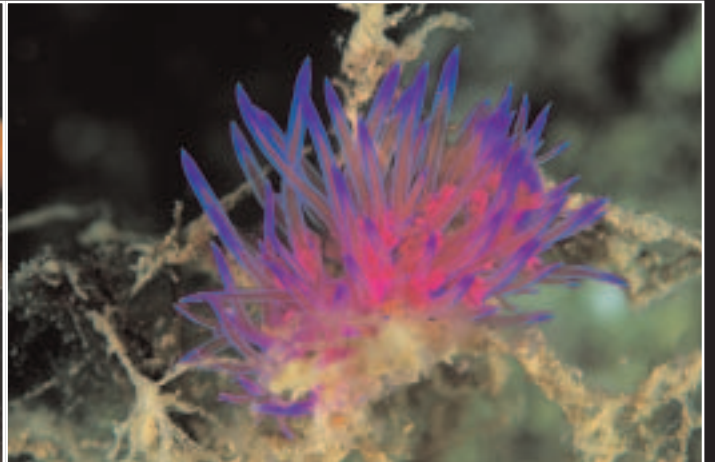
Gobius cruentatus

Yengeç *Eriphia verrucosa*

Deniz İğnesi *Syngnathus acus*

Deniz taysamı *Flabellina affinis*

yokediciliğine karşı görüntüleyenin üstünlüğüdür deklanşöre basabilmek ve ona rağmen sürekli yaşayacak olan anları dondurabilmek. Anlatım tekniğinin en güçlüsüne sahipsiniz şimdi, şanslısınız, onu anlatmayı başarabiliyorsanız eğer.

Buraya bizi çeken ise yılların mirasına olan saygıdır. Doğanın ve yaşamsal devinimin yokediciliğine karşın bugünü belgeleyebilmek ve geleceğe taşımaktır tüm sevdamız. Bir tutam mavidir amansız sevdamıza sunduğumuz.

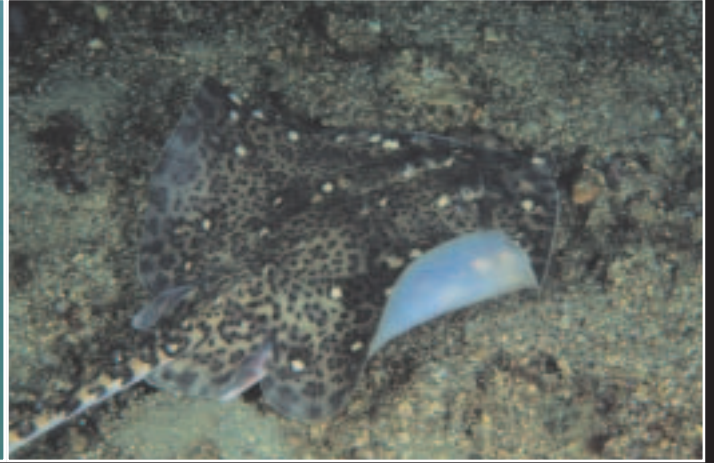
Erdek, Marmara Denizi'nin ve Kapıdağ Yarımadası'nın güney batısında yer alan berrak denizi ve büyüleyici doğal yaşamıyla her zaman çekiciliğe sahip şirin bir ilçedir. Bugün Erdek ilçesinin sınırları içinde kalan bölgede tarih boyunca Kızıkos (Kapıdağ) – Artake (Erdek) ve Prokonessos isminde üç site şehir devletinin bulunduğu ifade edilmektedir. Ünlü Tarihçi Herodot Kapıdağ Yarım Adasındaki (Arkatonesos) şehir devletlerinden bahsederken Kızıkos

ve Arteka'nın Kapıdağ yarım adası üzerinde Prokonessos'un ise önce Paşaliman'ı adasında daha sonrada Marmara adasında kurulduğunu bildirir. Kızıkos şehri bir kolu ile doğudan (Panaromos) Bandırma körfezinin mavi denizini öteki kolu ile de batıdan (Artake) Erdek körfezinin berrak sularını kucaklar. Bizans döneminde zeytin, şarap ve balık deposu olarak kullanılan Erdek, artık dün olduğu gibi bugün de o geçmiş görkemli mazisine yakışır bir şekilde hızla gelişip büyüyen, üstündeki bütün doğal ve tarihi kaynakları da ortaya çıkararak tanıtımını yapma gayretleri içerisinde olan bir yerdir.

Erdek'deki sualtı yaşamını tanıtmayı kendine misyon edinmiş, Sevgili dostum Alladdin Bapuççu'yu ziyaret ettiğimizde tanıştığımız Lutfi Dede'yi bu kez sualtı dünyamıza tanıtmayı hedefliyoruz. 1924 doğumlu olan Lutfi Beken (Dede), 1952 yılında Can Tosun Sezen ve arkadaşlarının nargile dalışını

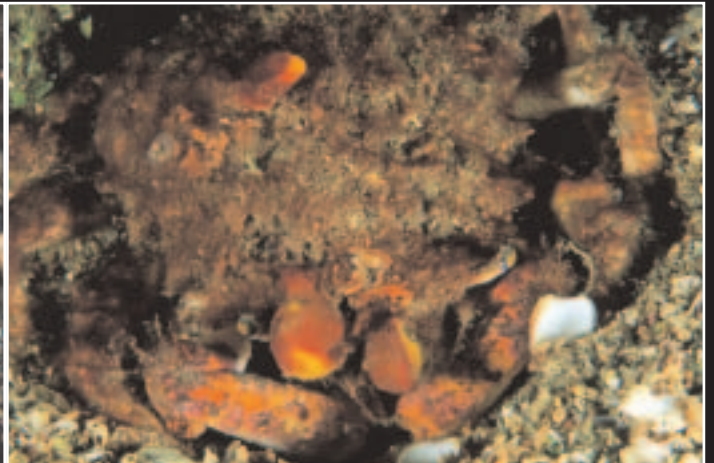
Deniz anası *Rhizostoma pulmu*

Vatoz (deniz tilkisi) *Raja clavata*

İstakoz *Homarus gammarus*

Ayna yengeci *Maja sp.*

Mıgır *Conger conger*

süngerlere tanıtmak için geldikleri Ayvalık'ta dalışla tanışmış, o dönemin bölgedeki ünlü süngerileri Selam, Ali ve Zeki Süngerci kardeşleriyle beraber dalış hayatını ilerletmiştir. Halen 82 yaşında olan Lutfi Dede dalışla geçen yılların ardından şimdi Erdek'te As isimli teknesi ile hergün denize çıkıyor. Teknede 2 kişinin aynı anda kullanımına uygun nargile dalış sistemi mevcut ve aktif. Deniz ona hayat veriyor, o da denize sımsıkı bağlı.

Lutfi Dede'yi tanıyınca aklıma ünlü yazarımız Şükran Kurdakul'un dizeleri geldi; *Kendi denizlerimin dalgıcuyum ben Bir alışkanlığı sürdürür gibiyim belki... Gidiyorum içimdeki sesin peşinden.*

Denizi kirletenlere ve bilinçsiz avlananlarla sürekli mücadele ediyor ve güncel sualtı haberlerini izleyebilmek için

Lutfi Dede 1960

Sualtı Dünyası Marine Photo dergisini sürekli takip ediyor. İki gün boyunca Lutfi Dede'nin teknesinde nargile dalış yapıyoruz. Denizsiz bir yaşam düşünemiyor. Kızının adı İnci, oğluna Deniz, torununa ise Ada isimlerini vermiş. Artık hafızalarda kalan görüntüleri bize aktardığında ise hüzün kesiliyor birden. Hemen hemen hergün fok görürlermiş, kıyıya kadar yaklaşmış. Balıklardan ise mercan, sinagrit ve barbun artık Erdek kıyılarında göremediklerinden. Bu yokoluşu ise Alagarna ve Triol ile avlanmanın yokedici etkisine bağlıyor. Skin dalış ile avlanmaya ise en sıcak bakanlardan Lutfi Dede. Gençlik yıllarında da sürekli avcılık yapmıştır. Halk Eğitim Merkezin'de İngilizce öğretmenliği yapan Alladdin ise tam bir deniz tutkunu. Kendi çabaları ile yaptığı video housingi ile sualtı yaşamını

görüntülüyor. Hazırladığı video kliplerle Erdek'deki sualtı yaşamını tüm Dünyaya tanıtıyor.

Video housing ise kelimenin tam anlamıyla inanmış bir insanın ve emeğinin bileşkesi. İnanılmaz mekanik ve elektronik bilgi birikimiyle her gün yeni tasarımlara imza atıyor. İki sadık yardımcısı Sermin Hanım ve Okan'ın desteğiyle de çalışmalarında tam entegrasyona geçmiş durumda.

Erdek'de dalış noktaları canlı popülasyonu açısından oldukça zengin. En uzak

dalış noktalarından biri Paşa Limanı Adası. Fauna ve flora açısından burası görkemli noktalardan biri. Eşkina, hani balıkları, deniz iğnesi, deniz anaları ve vatozlar görüntüleyebildiklerimizden bazıları. Rivayete göre; 1571'den önce Kıbrıs'ı fetheden ve o tarihte İstanbul'a gelen Kıbrıs fatihi Lala Mustafa Paşa, komutasındaki gemilerle Marmara Denizine gelince büyük bir fırtınaya tutulur ve İstanbul'a gidemeyecek kadar tehlikeli bir durumla karşılaşır. Çare arayan Paşaya gemiden bir asker çıkıp gelir ve Paşaya biraz ilerde sağda bir adanın olduğunu ve kıyısında çok kuytu bir liman olduğunu ve donanmayı alacağını ifade eder. Lala Mustafa Paşa da Marmara Adalı olan askeri dinler ve onun klavuzluğunda donanmayı koylara ahırlar. Sabah yanışıkları koyda hiçbir yerleşim olmadığını gören Paşa; komuta ettiği geminin ana yelken direğinin kesilerek bir cami ve çeşme yapılmasını direğin de caminin ortasına dikilmesini emreder ve buraya Paşa Limanı adı verilir.

Dalış yaparak görüntülediğimiz diğer önemli bir nokta da Tavşanlı Adasıdır. Erdek'e en yakın noktalardan biri olan adada 20 metrelerde bol miktarda istakoz görebilme imkanı oldu. Eşkina, kıkla, hani balıkları, deniz tavşanları ve yengeçler en yoğun türler arasında. Geçmişte adada yaşamını sürdüren tavşanlardan adını alan adanın hemen hemen her tarafı farklı canlı popülasyonuna sahiptir.

Yılların geçişini ve mirasını, bu kez Erdek'de belgeleyerek veda ediyoruz deniz dostlarına.

Yine görüşürüz...